

Μετανάστες ή Πρόσφυγες; (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό Σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε από το [αφοα](#) στις 12/10/23.

Περιεχόμενο

Μετανάστες ή Πρόσφυγες;

Έχει τόση σημασία ποιον όρο χρησιμοποιούμε τελικά;

Οι δύο όροι, συνοδευόμενοι από τη λέξη «παράνομοι», εμφανίζονται όλο και πιο συχνά, όλο και πιο λανθασμένα για να περιγράψουν άτομα που ζουν στην Κύπρο και δεν είναι Κύπριοι. Η κατηγοριοποίηση των ανθρώπων δεν συμβαίνει τυχαία, φυσικά, αλλά υπαγορεύει τη θέση και τη θέασή μας στην κοινωνία. Οι διάφορες κατηγορίες αντανακλούν τις ιστορίες των ανθρώπων, τον τρόπο εισόδου στη χώρα και επιβάλλουν τις συνθήκες διαμονής τους. Υπεραπλουστεύουν τη μετανάστευση σε ένα δυαδικό μοτίβο που εμποδίζει τη βαθύτερη κατανόηση των πολύπλοκων συνθηκών μέσα στις οποίες οι άνθρωποι «επιλέγουν» να μετακινηθούν.

Επιγραμματικά, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967, πρόσφυγες είναι οι άνθρωποι που βρίσκονται εκτός της χώρας προέλευσής τους εξαιτίας φόβου δίωξης τους λόγω κάποιου συγκεκριμένου προστατευόμενου χαρακτηριστικού τους (εθνοτική καταγωγή, θρησκεία, πολιτικές πεποιθήσεις, σεξουαλικός προσανατολισμός ή ταυτότητα φύλου) ή λόγω μίας γενικευμένης επικίνδυνης κατάστασης η οποία δεν τους επιτρέπει να ζουν πλέον εκεί με ασφάλεια (ένοπλη σύρραξη, πόλεμος, άλλος, μη-εξατομικευμένος κίνδυνος σοβαρής βλάβης ή θανάτου). Συνεπεία των καταστάσεων αυτών, αυτά τα άτομα χρειάζονται «διεθνή προστασία». Οι πρόσφυγες ορίζονται συγκεκριμένα και προστατεύονται από το διεθνές δίκαιο. Την ίδια ώρα, θεωρούμε σημαντικό να τονίσουμε ότι άτομα που αποφασίζουν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους λόγω σοβαρών οικονομικών κρίσεων ή περιβαλλοντικών καταστροφών θεωρούνται μετανάστες και όχι πρόσφυγες.

Επομένως, τα πράγματα είναι πιο θολά για τον όρο του/ης μετανάστη/τριας καθώς δεν υπάρχει ομοφωνία για τον καθορισμό του. Γενικότερα, οι μετανάστες/ριες επιλέγουν να μετακινηθούν, όχι εξαιτίας κάποιας άμεσης απειλής δίωξης ή θανάτου, αλλά κυρίως για να βελτιώσουν τη ζωή τους αναζητώντας καλύτερες εργασιακές συνθήκες ή, σε κάποιες περιπτώσεις, για να ενωθούν με μέλη της οικογένειάς τους που βρίσκονται ήδη στο εξωτερικό, όπως επίσης για εκπαιδευτικούς ή άλλους λόγους. Σε αντίθεση με τους πρόσφυγες που δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους με ασφάλεια, οι μετανάστες/ριες δεν αντιμετωπίζουν αντίστοιχο εμπόδιο στην επιστροφή τους. Εάν επιλέξουν να επιστρέψουν, θεωρητικά θα συνεχίσουν να απολαμβάνουν την προστασία της χώρας τους.

Την ίδια ώρα, η εμμονή στη διάκριση των «οικονομικών μεταναστών» από τους πρόσφυγες ως τρόπος απανθρωποίησης τους δεν αντανακλά ορθά την παγκόσμια συνθήκη μέσα στην οποία

λαμβάνει χώρα η μετακίνηση αυτών των ανθρώπων: Το μεγαλύτερο βάρος αναλαμβάνουν οι αναπτυσσόμενες χώρες ενώ ένα σημαντικό κομμάτι μετακινείται από τις χώρες του παγκόσμιου νότου προς αυτές του βορρά. Οι τεράστιες ανισότητες που δημιουργεί και εμβαθύνει ο καπιταλισμός, οι συνεχιζόμενες κρίσεις του καθώς και οι εξοντωτικές νεοφιλελεύθερες πολιτικές, οδηγούν τόσο τις χώρες προέλευσης όσο και τους ίδιους τους ανθρώπους στην εξαθλίωση, ακόμη κι όταν αυτοί/ές επιχειρήσουν να βρουν ένα «καλύτερο αύριο» στην ευρώπη και τον υπόλοιπο δυτικό κόσμο.

Μετανάστες ή Πρόσφυγες λοιπόν;

Οι ορισμοί και κατ' επέκταση κατηγοριοποιήσεις μπορούν να διαφανούν χρήσιμα εργαλεία για την άσκηση πολιτικής προκειμένου το κράτος να διασφαλίζει τα δικαιώματα των ανθρώπων που βρίσκονται σε πιο ευάλωτες συνθήκες. Ωστόσο, ένας τέτοιος δυισμός δεν βοηθά να κατανοήσουμε τις πολυπλοκότητες της μετανάστευσης και το ευμετάβλητο της ζωής. Για παράδειγμα, άνθρωποι που αρχικά επέλεξαν να μεταναστεύσουν για να σπουδάσουν ή να εργαστούν δεν μπορούν να επιστρέψουν στα σπίτια τους. Το είδαμε με τη Συρία, το βλέπουμε με την Ουκρανία.

Τέτοιες κατηγοριοποιήσεις είναι ρευστές και συχνά χρησιμοποιούνται ως μηχανισμοί ελέγχου και άσκησης εξουσίας. Καλλιεργούν τη διάκριση, νομιμοποιώντας τους μεν και απονομιμοποιώντας τους άλλους. Ορίζουν πού μπορείς να εργαστείς, σε ποιο νοσοκομείο μπορείς να πας και πού θα κοιμηθείς. Γι' αυτό οφείλουμε να προσεγγίζουμε αυτές τις κατηγοριοποιήσεις με προσοχή: να τις διαπραγματευόμαστε, να τις εξελίσσουμε και να τις αναλύουμε μέσα από το πρίσμα των ιστορικών εξελίξεων έτσι ώστε να αντανakλούν την κοινωνική πραγματικότητα..

Το ερώτημα λοιπόν, δεν είναι αν κάποιος/α που συναντάς στη γειτονιά, στο σχολείο στη δουλειά είναι μετανάστης ή πρόσφυγας.

Το ερώτημα είναι, αν την ευθύνη για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι την μετακυλούμε στους ίδιους, μετατρέποντάς τα σε μια ιδιωτική υπόθεση όπως μας επιβάλλει ο νεοφιλελευθερισμός, ή αν την ευθύνη την αντιλαμβανόμαστε συλλογικά ως κοινωνία και αναλαμβάνουμε να αγωνιστούμε για να διασφαλίσουμε όχι μόνο ό,τι ήδη μας ανήκει αλλά και όσα πρέπει να κατακτήσουμε.

[Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Ηλεκτρονικά Άρθρα](#), [Μεταναστευτικό](#), [Ζητήματα Μεταναστών στην Κύπρο](#), [Δεκαετία 2020-2029](#), [2023](#), [αφσα](#), [Κοινότητα Αγώνα \(Ομάδα\)](#), [Απροσδιόριστη Τοποθεσία](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

<https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:afoa:migrants2&rev=1726670475>

Last update: **2025/04/20 19:41**

